

ОБРАЗНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОНІМІЇ У ЗБІРЦІ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА «ЗЕМЛЯ Й ЗАЛІЗО»

Стаття присвячена аналізу онімії у збірці Євгена Маланюка «Земля й залізо». Поетоніми найкраще виявляють свою багатофункціональну сутність саме в поезії, де вони, насамперед завдяки літературному роду, специфіці, мають, по суті, необмежені можливості щодо конотування, змістового та експресивного наповнення.

Ключові слова: онімія, ідіостиль, Євген Маланюк, «Земля й залізо».

«Книга ця – висушена гарячим вітром історії, обезбарвлена їдкими кислотами спізнілої, ретроспективної мудрости. Але в цій книзі скудної лірики й ослабленого мелосу мусить хоч зрідка розкриватися Софія страсної й темної історії України: роки 1918, 19 й 20 освітлили її особливим, незабутнім світлом» [8, 424]. Таким ось стислим і водночас дуже містким авторським післясловом супроводив Євген Маланюк свою третю збірку «Земля й залізо», що 1930 року побачила світ у паризькому видавництві «Тризуб». Отже, за визнанням самого поета (звісно ж, занадто самокритичним), лірики й мелосу в цій збірці обмаль, а основна її тема – пізнання «страсної і темної історії України», зокрема визвольних змагань 1918 – 1920 років.

Збірка «Земля й залізо» має епіграф, яким поет зробив «рядки Лесі Українки, закреслені нею ж в автографі вірша «Суворий Дант...» (1898 р.): «У тих піснях, як в чорних водах Стіксу, / Відбилось криваве лихоліття...». Ці слова є, власне, епіграфом до всієї його творчості» [19, 87]. Григорій Сивокінь, пишучи про цей період у житті Євгена Маланюка, зазначає: «в тодішній його творчості легко вирізнити тематичну лінію, суголосну з надією, вірою і закликком до боротьби. «Стилет і стилос», «Земля й залізо» – метал у назвах поетичних книжок дзвенить не випадково, а означення «залізних імператор строф» надовго закріплюється за їхнім автором» [13, 27]. У мові про назви збірок не можна оминати ініціальної алітерації, яку взагалі поет дуже любив. Крім «Землі й заліза» (з – з) та «Стилета і стилоса» (с – с), маємо «Перстень Полікрата», «Перстень і посох» (п – п).

Говорячи про специфіку власних назв у художній літературі, про ті ознаки, які притаманні всій літературній ономастиці, незалежно від величезного розмаїття цього різновиду власних назв, професор Ю. Карпенко висновує: «Власне кажучи, те, що називають літературною (поетичною) ономастиком, можна визначити як суб'єктивне відображення об'єктивного, як здійснювану письменником «гру» загальнономовними ономастичними нормами» [3, 5]. Якщо послуговатися цим образом, то Євген Маланюк, без сумніву, «грає» на ономастичному полі за правилами, прийнятими для цього виду гри, не порушуючи їх і не виходячи за межі дозволеного. Інша річ, ті правила настільки демократичні, а межі – розсунуті, віддалені, що дають змогу кожному, навіть найбільшому майстрові художнього слова, яким є, зокрема, й Маланюк, сповна реалізувати потенціал суб'єктивного. Насамперед тому, що саме за ним, автором, право вибору конкретного власного імені [3, 9].

У центрі ономастичного простору Євгена Маланюка – онім **Україна**, який, втім, більше присутній не як власна назва, а як внутрішня поетична домінанта. Це, так би мовити, магнітний полюс, до якого сходяться усі ретроспекції й уявні подорожі у майбутнє, до якого притягуються Схід і Захід, увесь світ. Бо де б не блукала поетова доля, синівським серцем він завжди линув до матері-України, яку любив своєю, Маланюківською любов'ю, може, занадто вимогливою і навіть жорстокою, але до денця вірною, самозреченою. Саме завдяки цьому почуттю, матеріалізованому у словах, мові, і з'явилися прекрасні зразки Маланюкової поезії, в якій серед елементів художнього мовлення поважне місце займають власні назви.

Кожен поет добирає оніми до свого смаку і проводить з ними ті маніпуляції, які відповідають його уподобанням і, звичайно ж, його майстерності, хисту. До якихось власних назв він звертається рідко чи й разово, якісь використовує частіше, відводячи їм нову роль або, принаймні, доручаючи їм грати ту роль по-новому, а ще інші стають його супутниками впродовж усього творчого шляху. Щодо останньої категорії онімів, то вона, будучи найдоступнішою й науживанішою, таїть у собі постійну небезпеку: не повторитися б самому й не повторити б інших. Втім, Маланюка ця засторога стосується якраз найменше.

Не повторитися – непросто, адже матеріал для всіх один, кількість поетичних образів не безмежна, а творча уява художників часто працює в одному напрямку. Може видатися випадковим, але з-поміж лексем «імператор залізних строф» найбільше полюбить **сонце**, яке

освітлює кожну збірку («Стилет і стилос» – 18 разів, «Гербарій» – 10, «Земля й залізо» – 5) і вживається в трьох перших збірках 33 рази. Євген Маланюк оперує цим словом не як власною назвою, а як загальною. Єдиний виняток, коли Сонце пишеться з великої літери, знаходимо у збірці «Стилет і стилос». Втім, як уже зазначалося, від збірки до збірки сонця меншає. Зате частотність уживання іншої невласної назви – **земля** – зростає: у «Стилеті і стилосі» – 13 разів, «Гербарії» – 17 і «Землі й залізі» – 19 разів. Це слово використане і в заголовку третьої книжки, що підкреслює його ключове значення. А от лексема **місяць**, яка по два рази згадується у «Стилеті і стилосі» та «Гербарії», до третьої збірки не потрапила: для землі і заліза то, вочевидь, занадто ліричний побратим.

Взагалі, збірка «Земля й залізо» наповнена новими власними назвами. З попередніх збірок залишилися лічені оніми: зі «Стилета і стилоса» – **Куліш, Мазепа, Орлик, Аполлон, Схід, Азія, Русь, Москва, Лиса Гора**; з «Гербарію» – **Тиміш, Христос, Чоловік, Схід, Сахара, Рим, Голгофа** та **Ереб**. А таких, що присутні у всіх трьох книжках, – ще менше: географічне просторове поняття **Захід**, теонім **Бог**, антропонім **Гонта** і топонім **Київ**. Помітна також тенденція до зменшення вжитків імені **Бог** (у «Стилеті і стилосі» – 9 разів, «Гербарії» – 8 і «Землі й залізі» – всього 4 рази, причому двічі у прикметникових формах) і, натомість, збільшення частоти вживань назви **Захід** (відповідно 2, 3 і 8 разів). Пояснення цьому, очевидно, слід шукати у подальшому підвищенні в Маланюковому голосі «залізного» тембру. Недарма ж його, як зазначає Наталя Лисенко, називають «майстром залізного слова» [7, 10]. Згадаймо й слова самого майстра: «імператор залізних строф».

Що ж до нових власних назв, які поет використовує у цій збірці, то найбільше їх з колоска під назвою Україна. Саме наймення **Україна** фігурує лише у множинній формі (**сіверські україни, візантійські україни, калічні україни**) і вживається в загальному значенні «територія, окрема, переважно віддалена земля». Зате на перший план виступають інші оніми, які співвідносні з власною назвою **Україна** і є наріжними каменями історіософської будівлі Євгена Маланюка, а саме: **Еллада і Рим** [пор. 20, 10].

В історіософському дискурсі Євгена Маланюка дослідники розрізняють три фази активного українського буття, три енергетичні імпульси, які відбуваються з певною послідовністю, циклічністю і кожен з яких можна назвати «пасіонарним поштовхом»: варязько-князівська ера, козацько-гетьманська епоха, національно-визвольні змагання на початку ХХ ст. [1, 216 – 217]. Поет постійно звертається до цих енергетичних імпульсів, докірливо запитуючи: «*Куди ж поділа, Степова Елладо, / Варязьку сталь і візантійську мідь?*» (Є. Маланюк, 140), «*...Коли ж, коли ж знайдеш державну бронзу, / Проклятий край, Елладо Степова?!...*» (Є. Маланюк, 142).

Варязько-князівська доба у збірці «Земля й залізо» представлена варязькими, тобто, як то довів В. Скляренко, переважно кельтськими, а не норманськими онімами [14, 57 – 75]. Український пласт також небагатий. Це – топоніми **Русь, Руська земля, Київ, Дніпро, Дон, Лавра**, антропонім **Владар** (так поет називає київського князя Володимира Великого – хрестителя Русі), **Чорний Шлях**, міфоніми – праслов'янське **Даждьбог** [2, 89], також **Ярило, Лада, Вій** й ужите з очевидною художньою метою ім'я **Сивоусий**, що фонетично перегукується з кельтським Синебусом: «*– І Сивоусому Синебус / У дар засмолює човна*» (Є. Маланюк, 165). Є ще відомі прикметники: **сіверські україни** та **карпатські** смереки. Ото, власне, й уся давньоруська онімія.

Однак слід пам'ятати, що добру частину історичної онімії, яка стосується найдавніших українських часів, творець Степової Еллади позначив грецькими маркерами. Це, крім синонімічного ряду України-Еллади, еллінські перифрази Києва – **скитські Атени Русі і Степова Александрія**, давньогрецькі найменування Чорного моря – **Понт, Північного Причорномор'я – припонтійський степ** і Дніпра – **Бористенське плесо**, назва грецького міста-поліса на території сучасного Криму – **Херсонес** і стародавня назва самого півострова – **Кіммерія**. У «Землі й залізі» присутні також римський онімічний пласт (**Рим, Капітолій**) та візантійський, представлений прикметниковими зворотами **візантійські україни** (в значенні окраїнні землі Візантії) та **царгородські мозаїки** (Царгород – староруська назва столиці Візантії Константинополя).

Іншомовна, переважно грецька, топонімія відіграє дуже важливу роль у формуванні образу-ідеалу майбутньої України. Євген Маланюк закоханий у створену ним Степову Елладу, і весь гнів, спрямований на її адресу, то також зізнання у любові, бажання докликатися, розбудити сплячу красу. Але Еллада, задивлена у свою красу, ніяк не може прокинутися. «*Шепоче тьма і стогне в снах Дніпро...*» (Є. Маланюк, 141), «*Спить Київ – Степова Александрія / Під злотом царгородських мозаїк*» (Є. Маланюк, 140). Цей спокій вдалося збудити варягам-кельтам: «*Став на землю варяг. І загорілась відвага – / Бористенського плеса обабіч – на дикий степ, / І у скитських*

Атенах Русі великий каган / Степовою потугою широко й сяйвно росте» (Є. Маланюк, 165), але Київська Русь упала під навалом «чорної Азії» й українська земля заснула на кілька віків у чеканні нового «енергетичного імпульсу» – козаччини.

Перифрази **Степова Александрія** та **скитські Атени Русі** належать до вагомих ономастичних набутоків Євгена Маланюка, як і весь еллінський ряд на означення української топонімії. Порівняння Києва з древнім містом, заснованим 332 – 331 рр. до н. е. на півночі Єгипту Олександром Македонським, одним з головних наукових і культурних центрів античного світу, цілком вписується в історіософську концепцію автора, а з прикметниковим доповненням **Степова** досить точно вказує на денотат. Що ж до **скитських Атен Русі**, то в цьому найменуванні поєднуються аж три хронотопні шари: Скіфія, Афіни і Київська Русь, вкупі не лише називають об'єкт, а й дають йому якісну характеристику. Отже, Київ – центр (Атени) людності (скити), яка тільки творить свою цивілізацію, державу Русь.

Держава, як відомо, не встояла на вітрах історії й була розшматована на частини сильнішими сусідами. Але ось, за термінологією А. Астаф'єва, виплеснув енергетичний імпульс і постала друга фаза активного українського відродження – козацько-гетьманська епоха [6, 71]. На жаль, вона також закінчилася втратою державності й була позначена як зразками героїського духу й будівничої мудрості, так і прикладами нерозсудливості, зради [21, 354].

Особливою бідою України в Маланюка є Росія. При цьому у своєму баченні образу Росії поет не робить особливої різниці між Росією царською і Росією комуністичною. І та, і та – імперії, політика яких будується на загарбницькій ідеї «собирання русских земель». Отож для Маланюка обидві історичні іпостасі зливаються в одне обличчя ворога, проти якого він спрямовує і свій стилет, і свій стилос. Таке ототожнення двох Росій – монархічної і більшовицької – спостерігаємо, зокрема, у циклі «Полин», коли *«ім'я посмертне «Ленін» / Вже обертається в «Петро».* / *І знову, знову Вершник Мідний / Над бруками з твоїх кісток, / Пускаючись в галоп побідний, / Заносить мідне копито»* (Є. Маланюк, 133). Онімична паралель **Ленін – Петро** та образ «незнищеного» **Мідного Вершника**, що кочує шляхами історії й потрапляє в «сьогодні», – переконливі ілюстрації суто зовнішніх, косметичних перевтілень російської імперської доктрини. Міняється форма правління, приходять-відходять правителі, але на всіх історичних етапах однаковою залишається головна російська ідея – великодержавництво.

Найяскравішим уособленням великодержавництва був і залишається по сьогодні Петро Перший, він же Петро Великий, він же Мідний Вершник. Завдячуючи насамперед творчому генію О. Пушкіна, який возвеличив відлитою Е. Фальконе пам'ятник імператорові до великодержавного символу, Мідний Вершник став загальноживаною перифразою. От тільки забарвлення має різне: для Пушкіна – то слава й гордість, для Маланюка – одвічне зло: *«Це ж він, незнищений, як завше, / В вітрах історії – стріла, – / Москову залізом загнуздавши, / Ще раз Полтавою пала»* (Є. Маланюк, 133).

Івану Мазепі, як і іншим козацьким ватажкам, з різних причин не вдалося захистити українську державність. А крім Мазепи, нагадаємо, у збірці «Земля й залізо» поет називає також імена Пилипа Орлика [5, 79], Павла Полуботка, Івана Виговського і старшого сина Богдана Хмельницького – Тимоша, який молодим загинув у бою під Сучавою.

Про звитязні і грікі моменти визвольних змагань нагадують як власні імена людей – учасників тих змагань, так і географічні назви, що позначають місця, де розгорталися події, або уособлюють самі події, стаючи хрононімами, як це, зокрема, спостерігаємо у випадку з переведеним до розряду хрононімів топоніма **Полтава**. Втім, й інші українські топоніми, що згадуються у збірці «Земля й залізо», зважаючи на їх історичну значущість, можна віднести до хрононімічного ряду. Скажімо, назви гетьманських резиденцій **Чигирин** і **Батурин**, крім суто номінативного, несуть ще й узагальнене, образне значення. Це, передовсім, – символи гетьманської влади, української державності, що так важко поставала під пресом зовнішніх (Росія, Польща, а на додаток – кримський хан) та внутрішніх (суперечки за булаву, розбіжності у пошуках союзників) обставин.

В українській історії Євген Маланюк вишукує постаті, які, виходячи з його історіософської концепції, претендують на ролі державних мужів, є взірцями мужності і незламності духу. У всіх трьох збірках присутнє ім'я одного з ватажків Коліївщини **Івана Гонти**. Поетова увага до цієї постаті цілком зрозуміла, бо приклад Гонти – це приклад пробудження українця-патріота, до чого, власне, всією своєю творчістю закликав Маланюк. Як відомо, Іван Гонта, сотник надвірних козаків, що служили польській короні, разом з очолюваним ним загоном перейшов на бік повстанців і з'єднався з гайдамацьким військом Максима Залізняка. Народне повстання проти

шляхетської Польщі з допомогою російських військ було придушено, а її керівників піддано найлютішій карі. Страшні тортури, що тривали кілька днів, Гонта переніс з великою витримкою і мужністю.

До образу Гонти, який сам прозрів і підняв на визвольну боротьбу інших, Євген Маланюк звертається у вірші «Шевченко». У постаті Тараса Шевченка він бачить не стільки поета – «*бо це ж до болю мало*» чи трибуна – «*бо це лиш рупор мас*», і менш за все – «*Кобзаря Тараса*», а «*Скорше – бунт буйних майбутніх рас, / Полум'я, на котрім тьма розстала, / Вибух крові, що зарокотала / Карою за довгу ніч образ. / Лютий зір прозрілого раба, / Гонта, що синів свяченим ріже...*» (Є. Маланюк, 151). Порівнюючи Тараса Шевченка з Іваном Гонтою, завдяки якому «*У досвітніх загравах – степа / З дужим хрустом випростали крижі*», Маланюк зводить ім'я поета у символ пробудження української нації. У результаті таких художніх вправ образ Гонти, увіковічений Шевченком у поемі «Гайдамаки», накладається на самого Шевченка.

Але постать Тараса Шевченка, звичайно ж, потужніша, величніша на тлі українського державотворення. Це не «прозрілий раб», це – будитель рабів, духовний пророк нації [17, 92]. У вірші «Невичерпальність» Шевченкові присвячені такі рядки: «*А то підземно загуде / Вулканом націй ціла раса – / І даром божеським гряде / Нам Прометейів дух Тараса*» (Є. Маланюк, 153). Називаючи Шевченка по імені – **Тарас**, Маланюк ставить його в ряд з **Прометеем**. Як Прометей дав людям вогонь, щоб вони не загинули, так Шевченко у пригнобленому українському народі збудив прагнення до свободи, самостійності [12, 205 – 221]. У своїй розвідці про Шевченка Євген Маланюк сказав таке: «образ поета, що відкрився на тлі 17-го року, викликав, перш за все, образ вибуху, вулкану, Везувія... [...] Образ чуда» [11, 25]. У принципі за своєю потужністю і значенням образ Маланюка, вважаємо, має стояти десь недалеко від Шевченка. Лише років через 20 – 30, коли знавцями Євгена Маланюка стануть не окремі фахівці, а весь український народ (а так не може не стати!), тоді будуть його й активно цитувати, і позначати іменем **Євген**, як тепер уживають імена **Тарас** та **Богдан**. Наразі своє ім'я **Євген** уживає кілька разів у віршах сам Маланюк, але, зрозуміло, просто для дружнього спілкування, а не якогось самохвальства. Прізвище ж його потрапило з віршів тільки в пародії. Зокрема, уславлений пародист Порфирій Горотак (за цим прізвищем стояли три відомі поети) записав у своїй славетній пародії: «*тож від Самчухи родиться Самчук, / а від Маланки тільки Маланюк. / І віри лиш мені не йметься, / що родиться осел від оселедця*» [16, 664]. Якщо форма **Самчуха** «родиться», навпаки, від прізвища **Самчук**, то в тлумаченні прізвища **Маланюк** усе вірно: саме від **Маланки**. Це найімовірніша етимологія. Але це ж все одно пародія. **Маланюк** має з'являтися і в інших, високих контекстах, як, наприклад, **Блок** (якого шанував Маланюк) у Марини Цветаєвої: «*Имя твоє – птица в руке, / Имя твоє – льдинка на языке... / Мячик, пойманный на лету, / Серебряный бубенчик во рту*» [18, 72].

Серед поборників духу, яких породила українська земля, у вірші «Невичерпальність» Євген Маланюк називає імена Пантелеймона Куліша, Лесі Українки, Василя Стефаника та Михайла Коцюбинського: «*Здається, знищено вже й слід, / Лиш потурнаки й яничари. / І ось – Стефаник і Кулиш, / Ось – Коцюбинський, Леся – квіти / Степів страждальної землі, / Народу самосійні діти!*» (Є. Маланюк, 153). Тут поет знаходить геніальне слово – **самосійні** (діти). «Самосійні, усупереч кількавіковому бажанню ворогів знищити, знівелювати, засимілювати» [4, 8]. Вони не закінчували Царськосельського ліцею, з ними не панькалися. А ось – світочі на весь світ. Маланюк показує, на що здатна Україна, і засвідчує непохитну віру в її майбутнє. Це майбутнє у січні 1918 р. прагнули захистити від московського нашестя кількасот київських студентів, кадетів та гімназистів, але не втримали переважаючого ворога і полягли на підступах до столиці, під залізничною станцією Крути. Хрононім **Крути** – приклад подвигу і геройської смерті за рідну землю, за Україну [10, 260, 263]. Євген Маланюк фонетично обіграє онім **Крути**, ставлячи його в один звуковий ряд зі словосполученням **кривава скрута** («паронімічний вибух») і таким чином додаючи йому трагічного або, послуговуючись лексикою самого автора, **залізного** звучання.

Серед символів Росії, проти яких поет скеровує свій стилет-стилос, – **Муром**: «*Стань шулікою, вовком, буйтуром, / Тільки просто, просто – на Муром – / Заграбоване граб!*» (Є. Маланюк, 163). З топонімом Муром тенденційно пов'язують билинного богатира Іллю Муромця, чий ім'ям спекулювала і спекулює Росія. Фактично ж це – український богатир з Муравійська під Черніговом, що похований, до речі, в Києво-Печерській лаврі. Піти на Муром – повернутися до витоків української державності, до Київської Русі, України-Русі. «Заграбоване граб!» – одне з

більшовицьких гасел («Грабь награбленное!»), яке поет спрямовує проти тих, хто загарбав чужу землю, чужу історію.

Онімікон «Землі й заліза», як і попередніх збірок, яскраво засвідчує: у Євгена Маланюка немає випадкових власних імен, кожна назва, як то кажуть, на місці, виконує ту чи іншу відведену їй автором роль [15, 179 – 180], а всі разом лежать міцним підмурком у його історіософській концепції і поетичній творчості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Астаф'єв А. До проблеми історіософії Євгена Маланюка / А. Астаф'єв // Молода нація. – К. : Смолоскип, 1998. – № 7. – С. 211 – 226.
2. Българска митология. Енциклопедичен речник / [съставител А. Стойнев]. – [2-о изд.]. – София : Захарий Стоянов, 2006. – 367 с.
3. Карпенко Ю. А. Специфика имени собственного в художественной литературе / Ю. А. Карпенко. – Onomastika. – 1986. – Т. 31. – С. 5 – 22.
4. Куценко Л. В. «Народу самосійні діти...»: українська доля Дикого поля / Л. В. Куценко. – Кіровоград : Спащина, 2005. – 120 с.
5. Липа Ю. Призначення України / Ю. Липа. – Львів : Просвіта, 1992. – 270 с.
6. Липа Ю. Розподіл Росії / Ю. Липа. – Львів : Ін-т народознавства, 1995. – 147 с.
7. Лисенко Н. «Світла й не «юнацька» книга моя»: до 70-річчя видання книжки Євгена Маланюка «Гербарій» / Н. Лисенко // Слово і час. – 1997. – № 2. – С. 10 – 13.
8. Маланюк Є. Земна Мадонна. Вибране / [передне слово про поета, спогади, літературно-критичні праці про поета, примітки, бібліографія та упорядкування Миколи Неврлого]. – Братислава, Пряшів, Лондон: Б. в., 1991. – 464 с.
9. Маланюк Є. Поезії / [упоряд. Тарас Салига]. – Львів : Фенікс, 1992. – 680 с.
10. Маланюк Є. Крути – народина нового українця / Є. Маланюк // Є. Маланюк. Повернення : Поезії. Літературознавство. Публіцистика. Щоденники. Листи / [упоряд. та перед.: Т. Салига]. – Львів : Світ, 2005. – С. 257 – 267. – (До джерел / Ad Fontes).
11. Маланюк Є. Шлях до Шевченка / Є. Маланюк. – Ужгород : Гражда, 2008. – 47 с.
12. Мойсієнко А. К. Слово в аперцепційній системі поетичного тексту: декорування Шевченкового вірша / А. К. Мойсієнко. – К. : Сталь, 2006. – 300 с.
13. Сивокінь Г. Авторська ментальність і біографія у творчості Євгена Маланюка / Г. Сивокінь // Дивослово. – 1994. – № 8. – С. 25 – 30.
14. Склярєнко В. Г. Русь і варяги: історико-етимологічне дослідження / В. Г. Склярєнко. – К. : Довіра, 2006. – 119 с.
15. Українська мова // Najnosze dzieje języków słowiańskich / Red. nauk. S. Jermolenko. – Opole : Un-t Opolski, 1999. – 324 s.
16. Українське слово: хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття : навч. посібник : в 4 кн. / [упоряд., ред. та бібліогр. довідки В. Яременка]. – [2-е вид., змін., доопр., доп.]. – К. : Аконтіт, 2001. – Кн. 4.
17. Філон М. І. Символічні значення лексичних одиниць у поезії Т. Шевченка // Слово про Шевченка. – Харків : Основа, 1998. – С. 92 – 101.
18. Цветаева М. Сочинения : в 2 т. / [сост., подгот. текста и коммент. А. Саакянц]. – М. : Худож. лит., 1980 – . – Т. 1. – 1980. – 575 с.
19. Череватенко Л. «Епоха йде молитви і вогня...» / Л. Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 3. – С. 85 – 87.
20. Щетинин Л. М. Переход собственных имён в нарицательные как способ расширения словарного состава языка (на материале английского языка) : дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук / Л. М. Щетинин. – М., 1962. – 16 с.
21. Nuttin J. Narcissism beyond Gestalt and Awareness: The Name Letter Effect / J. Nuttin // European Journal of Social Psychology. – 1985. – V. 15. – P. 353 – 361.

Статья посвящена анализу онимии в собрании сочинений Евгения Маланюка «Земля й залізо». Поэтонимы лучше проявляют свою многофункциональную сущность именно в поэзии, где они, прежде всего благодаря литературному роду, специфике, имеют, по сути, неограниченные возможности для коннотаций, содержательного и экспрессивного наполнения.

Ключевые слова: онимия, идиостиль, Евгений Маланюк, «Земля й залізо».

The article deals with the analysis of onyms in the collection of poems of E. Malanyuk «Earth and iron». Poetonims best display their multi-functional essence just in poetry where they, due to literature type, specificity, have unlimited possibilities as for connotation, content and expressive fulfilment.

Key words: proper names, individual style, Eugene Malanyuk, «Earth and iron».